

'Op naar 70 procent reductie'

Wilma Wolters

Het Animal Life Plus sproeisysteem is een interessante methode om ammoniak te reduceren in (half)open geitenstallen. De eerste resultaten na een jaar testen zijn hoopgevend.

Sinds oktober 2018 sproeit het Animal Life Plus-systeem automatisch viermaal per dag een nauwkeurige hoeveelheid micro-organismen in de stal van Ad Bink in Raamsdonk. In twee stallen om precies te zijn: bij de 500 melkgeiten en in de lammeren-(opfok)stal. Welke effecten bespeurt deze geitenhouder van het systeem? Bink: "Bij de geiten merk ik minder ammoniak. Analyses van de mest direct uit de pot tonen aan dat de mest verandert waardoor er minder ammoniak vervluchtigt. Het stro is ook koeler; er vindt minder broei plaats. Verder is er minder stof. Het is nu nog moeilijk hard te maken, maar de effecten moeten hun weerslag hebben op diergezondheid en dierenwelzijn. Ik denk dat ik afgelopen jaar minder antibiotica gebruikt heb." Bij de lammeren had Bink afgelopen jaar overbezetting, en dat maakt het moeilijker om in die stal iets over ammoniakreductie te zeggen. "Maar ik ben positief over het systeem. Het stalklimaat is aanzienlijk verbeterd."

Nu 64 procent reductie

Goat Support Holland (dealer van het systeem

in de geitensector) heeft samen met Animal Life Plus het afgelopen jaar veel data verzameld door consequent metingen en analyses te verrichten in de proefstal van Bink. Dat werd mede mogelijk door een subsidie van Landbouw Innovatie Brabant (LIB). "De nulmeting in oktober 2018 gaf 12 PPM ammoniak, in oktober 2019 meetten we 4 PPM. De controlestal bleef stabiel vanaf de nulmeting", aldus Joost van der Meulen van Goat Support Holland. Hij en Bennie Delfsma van Animal Life Plus zijn blij met dit resultaat. "Het systeem was nog nooit in een open stal toegepast. Dus we zijn gewoon begonnen en hebben de afgelopen 12 maanden aanpassingen gedaan in de techniek van het systeem, sproeifrequentie en tijdsduur van het sproeien en stalgordijnen die automatisch sluiten en weer opgaan ten tijde van sproeien. We zitten nu op een ammoniakreductie van 64 procent vanaf de nulmeting. En de 70 procent die provincie Brabant op dit moment eist, gaan we halen. Absoluut," aldus Van der Meulen. De resultaten die het systeem in andere sectoren – varkens, kippen – halen, sterken de heren in die gedachte. Daarnaast zullen de

komende maanden nog een paar aanpassingen in de stal van Bink worden doorgevoerd. Zo wordt de concentratie van het middel tijdens het sproeien verhoogd en is na de laatste keer uitmesten begonnen met het aanbrengen van het middel direct op het beton. Voorheen werd het middel alleen gesproeid als er weer stro in de stal lag na het uitmesten. Bink overweegt ook het dichtmaken van de nok van de stal. "Het is afhankelijk van het weer, maar het product verlaat uiteindelijk deels via de nok de stal. Als de nok tijdens de toediening afgesloten wordt, precies zoals de gordijnen langs de zijkanten van de stal ook dichtgaan, zorgt dat er misschien voor dat het product langer in de stal blijft en nog beter benut wordt." Het lastige van het systeem is, vindt Bink, dat een aanpassing een maand of twee tijd kost voordat er effecten van te zien zijn. Het duurt 4 tot 8 weken voordat de bacteriën goed genesteld zijn.

Toepasbaar

"Het ALP-systeem verbetert het stalklimaat en de milieueffecten dragen bij aan de wensen van de politiek", meent Delfsma. Van der Meulen voegt toe: "Het is toepasbaar in alle bestaande open en halfopen stallen die deze uitstraling ook kunnen behouden, er zijn geen dure investeringen nodig en de stroomkosten zijn minimaal: slechts 4 keer per etmaal loopt er gedurende 30 seconden een pomp." 🍷

Beter stalklimaat

Het ALP-systeem won dit jaar een publieksprijs op de Agrarische Dagen Someren. In Geitenhouderij 6 van 2018 schreven we uitgebreid over dit systeem. Vier keer op een dag sproeit de installatie een middel met micro-organismen in de stal die organisch afval omzetten in veilige en geurloze producten. Er wordt minder ammoniak uitgestoten en stof wordt gebonden. Hierdoor ontstaat een beter stalklimaat voor mens en dier.

Foto: Wilma Wolters

Ad Bink, Joost van der Meulen en Bennie Delfsma in de stal waar zojuist het sproeisysteem zijn werk heeft gedaan.